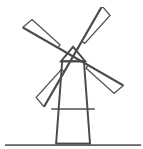
WARIES MISDAADREEKS · Nº 191

Monets Zaan in Zaanstad

De zaak van de verdwenen schets

MISDAADPUZZEL · GASTENBOEK EN RESERVERINGSBOEK

Uitgeverij Waries

Inhoud

Aan de lezer 4

Een brief van Ans Klaver 5

DEEL 1 · HET PENSION

Folder van Pension Zaanlicht 7

DEEL 2 · HET RESERVERINGSBOEK

Reserveringsboek, 31 mei tot en met 7 juni 2025 16

DEEL 3 · HET GASTENBOEK

Gastenboek van de Monetkamer 30

DEEL 4 · NA VRIJDAG

Papieren die na de ontdekking bij het boek kwamen 40

DEEL 5 · AAN HET WERK

De vragen 70

Werkbladen 71

Antwoordformulier 74

Hints 77

Oplossing (verzegeld) 81

Nawoord 86

Aan de lezer

ZO WERKT DIT BOEK

Dit is geen roman. Er is geen verteller die u bij de hand neemt en op de laatste bladzijde vertelt wie het gedaan heeft. U krijgt de papieren, en u lost het zelf op.

In een klein pension aan de Zaan in Zaandam hing jarenlang een potloodschets van de rivier met drie molens en een zeilschuit. Volgens de familie die het pension drijft, liet Claude Monet die tekening achter toen hij in de zomer van 1871 in Zaandam woonde en schilderde. Of dat waar is, weet niemand zeker. Wel zeker is dat de schets in de eerste week van juni 2025 van de wand verdween, terwijl er nog altijd iets in de lijst zat.

De eigenares, Ans Klaver, heeft haar *reserveringsboek* en het *gastenboek* van die week bijeengebracht, met de folder van het pension en alle papieren die na de ontdekking binnenkwamen: verklaringen, bonnetjes, mails, een oud restauratierapport. In die stapel staat alles wat u nodig hebt. Niet meer, maar ook niet minder.

Hoe u te werk gaat. Lees de stukken in de volgorde van het boek. Maak aantekeningen; achterin vindt u werkbladen met een tijdschema en een vergelijkingsblad. Op p. 70 staan zes vragen. Beantwoord ze op het antwoordformulier, met de bladzijden waarop uw bewijs staat.

Hints. Loopt u vast, dan staan er per vraag drie hints, van een duwtje tot bijna het antwoord. Ze staan ondersteboven gedrukt, zodat u niet per ongeluk te veel ziet.

De oplossing is verzegeld. Open haar pas als u uw antwoorden op papier hebt. Ze verwijst bij elk antwoord naar de bladzijden met het bewijs en legt uit wie waarover loog, en waarom.

Speelduur. Twee tot vier uur, alleen of met z'n tweeën. Eén waarschuwing vooraf: niet iedereen die liegt, is een dief.

Een brief van Ans Klaver

WESTZIJDE, ZAANDAM · DINSDAG 10 JUNI 2025

Beste lezer,

Ik weet niet goed hoe je zo'n brief begint. Ik heb dertig jaar lang gasten welkom geheten met een kop koffie en een sleutel aan een houten molentje, en nu zit ik aan de keukentafel met een stapel papieren die ik liever nooit had gezien.

Vrijdagmiddag 6 juni ontdekte een van mijn gasten dat de schets in de Monetkamer niet meer de schets was. In de lijst zat een afdruk. Een goede afdruk, dat moet ik toegeven: ik heb er twee dagen langs gelopen zonder iets te merken. Ik heb hem zelf afgestoft.

De politie is gekomen, heeft de lijst opengemaakt, foto's genomen en iedereen gebeld die die week bij mij sliep. Ze zijn vriendelijk en grondig, en ze zeggen eerlijk dat het tijd kost. Ik heb geen tijd. Ik wil weten wie in mijn huis heeft geslapen, aan mijn tafel heeft ontbeten en ondertussen het mooiste wat we hebben meenam.

Daarom stuur ik u alles. Mijn reserveringsboek, met mijn kriebelhandschrift en de koffievlekken. Het gastenboek dat in de Monetkamer ligt, waarin gasten al jaren schrijven wat ze zagen. De folder die op elke kamer ligt. En alles wat er na vrijdag bij kwam: de verklaringen, de bonnetjes, de mails, en het rapport van de restauratrice uit 2021 dat ik uit het kantoortje heb gehaald.

Ik moet u iets uitleggen over hoe mijn huis werkt, want anders begrijpt u de papieren niet. Mijn gasten krijgen één sleutel, die op hun kamer én op de voordeur past. De Monetkamer staat overdag open; ik vind dat een tekening die je achter slot en grendel moet bewaren, geen tekening meer is maar een kluis. Dat was misschien dom. Achteraf is alles dom.

Ik moet u ook iets zeggen over mijn reserveringsboek. Ik schrijf er alles in, maar niet altijd alles meteen. Soms schrijf ik 's avonds op wat er overdag gebeurde, en dan kloppen de tijden op een kwartier na. Waar ik een tijd precies weet, staat hij er precies. Waar ik "rond" of "ongeveer" schrijf, bedoel ik dat ook. Het gastenboek is

DEEL 1

Het pension

Op elke kamer van Pension Zaanlicht ligt een folder. Ans liet hem in 2022 drukken, met een foto van de schets die al sinds 2017 ook op de website staat. Wat volgt is de volledige tekst van die folder, met de plattegrond en het kaartje van de omgeving.

Welkom aan de Westzijde

FOLDER PENSION ZAANLICHT · BLAD 1

PENSION ZAANLICHT · SINDS 1883 IN DE FAMILIE KLAVER

Fijn dat u er bent. Pension Zaanlicht is een oud Zaans huis aan de Westzijde, met de voordeur aan de straat en de achterkant aan het water. Vanaf het terras ziet u de Zaan voorbijkomen: plezierbootjes, roeiers, af en toe een vrachtschip, en in de verte de daken en schoorstenen van het oude Zaandam.

Wij hebben vijf kamers. Op de begane grond ligt kamer 1, Het Blauwe Huis, naast de ontbijtkamer en zonder trap: ideaal voor wie slecht ter been is. Op de eerste verdieping liggen kamer 2 (De Voorzaan), kamer 3 (De Westzijde) en kamer 4 (De Molenkamer, onze ruimste kamer, met uitzicht op het water). Onder het dak ligt kamer 5, De Zolder, voor wie houdt van schuine wanden en een dakraam. Daarnaast woon ik zelf.

Het ontbijt staat van acht tot tien uur klaar in de Monetkamer, de ontbijtkamer aan de waterkant. Daar hangt ook de schets waarnaar de kamer is genoemd, en daar ligt het gastenboek.

Het gastenboek

Ons gastenboek is geen boek voor “bedankt voor alles”. Al sinds mijn moeder het pension dreef, vragen we gasten om op te schrijven wat ze *zagen*: de lucht boven het water, een reiger op de beschoeiing, de molens in de ochtendmist. Schrijf erin zo vaak u wilt, in welke taal u wilt. Een tekeningetje mag ook. Wel graag op volgorde: schrijf altijd direct onder de laatste bijdrage, nooit ertussen en nooit op een lege plek verderop. Dan blijft het boek een dagboek van het huis.

Elke woensdag: Monetkoffie

Op woensdag om twaalf uur schenk ik koffie met Zaanse koek in de Monetkamer en vertel ik het verhaal van de schets. Iedereen is welkom; het duurt ongeveer een uur.

De schets

FOLDER PENSION ZAANLICHT · BLAD 3

MONETS ZAAN, JUNI 1871 (TOEGESCHREVEN)

De schets in 2017, in de oude lijst gefotografeerd voor onze website (de lijst is weggelaten)

Een potloodtekening op crèmekleurig papier: links de huisjes van de oever, in het midden een zaanschuit met opgezet zeil, rechts drie molens tegen een grote, lege lucht. Het water is met snelle, liggende lijntjes neergezet. Er staat geen handtekening op.

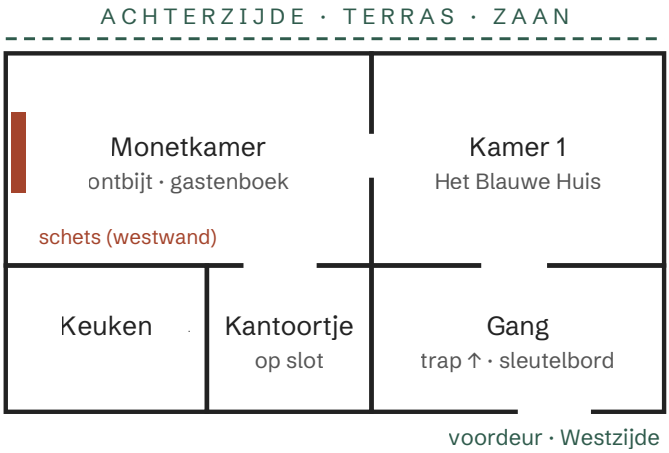
In juni 1871 kwam de Franse schilder Claude Monet met zijn vrouw Camille en hun zoontje Jean naar Zaandam. Ze bleven ruim vier maanden. Monet schreef aan zijn vriend Camille Pissarro dat er hier genoeg te schilderen was voor een heel leven. Hij maakte in de Zaanstreek zo'n vijfentwintig schilderijen, van de rivier, de molens en de houten huizen.

Ons huis was toen logement De Blauwe Pan, gedreven door de weduwe Aaltje Lamers. Haar dienstbode heette Trijntje Klaver. Volgens ons familieverhaal kwam "de Franse meneer" een paar keer koffiedrinken, tekende hij op een middag vanaf de steiger de overkant en gaf hij het vel aan Trijntje, omdat zij hem altijd

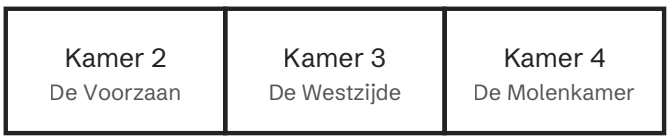
Plattegrond

FOLDER PENSION ZAANLICHT · BLAD 4

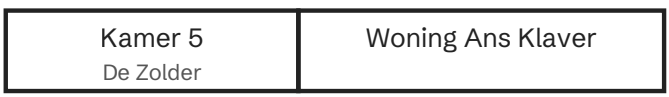
Begane grond

Eerste verdieping

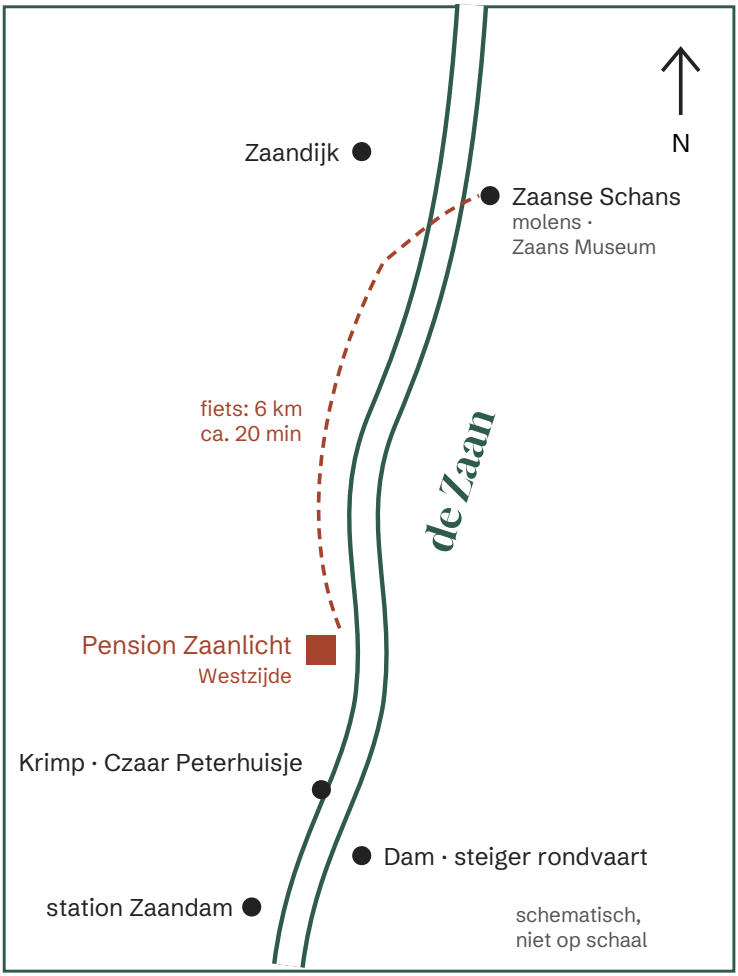
Tweede verdieping

De Monetkamer ligt aan de waterkant. De schets hangt aan de westwand, tegenover de ramen, zodat er nooit direct zonlicht op valt. De deur van de Monetkamer naar de gang staat overdag open.

Op pad

FOLDER PENSION ZAANLICHT · BLAD 5

DEEL 2

Het reserveringsboek

Een groen, linnen kasboek met voorgedrukte kolommen. Ans schrijft er alles in: wie komt, wie gaat, wie belde, wat er op de rekening moet. Achterin houdt haar neef Ruben zijn werkuren bij. Tussen de bladzijden zaten twee bonnen van de linnenservice.

Hieronder eerst de reserveringen zoals Ans ze aannam, dan het weekoverzicht en daarna één bladzijde per dag, van zaterdag 31 mei tot en met zaterdag 7 juni 2025.